

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

518. An possit erigere beneficium ecclesiasticum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

CAPUT TERTIUM.

De potestate Capituli sede vacante in materia beneficiaria.

Questio 517. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam edificandi ecclesiam, & quidem ita, ut edificanti, aut dotanti illam acquiratur jus patronatus?

Resp. ad primum primò, supponendo, quæstionem non procedere de ecclesiis regularium, seu conventualium novarum, istiusmodi enim ecclesiarum, seu conventuum (sive sint mendicantium propriè, seu mendicantium de facto, seu per veritatem; sive impropriè talium, seu mendicantium privilegiativè habentium redditus, & mendicitatem non exercentium; sive etiam aliorum monachorum, seu regularium) etiam servatis servandis aliis in eorum erectionibus (de quibus vide Card. de Luca *de regular. d. 29. & 30. Dian. p. 8. tract. 4. resolut. 68.*) fundationi seu constructioni auctoritatem, seu licentiam præstare nequit Capitulum sede vacante. Et quidem de novorum monasteriorum erectione in genere *Dian. loc. cit. in fine* hiscè expressis; dico igitur monasteria nova erigendi licentiam concedere non potest vicarius capitularis sedis vacantis, prout declaravit S. Congreg. Concilii 19. Jan. 1633, teste Sellio *in select. can. 18. n. 12.* de fundatione conventuum mendicantium propriè & impropriè talium *C. de Luca cit. d. 26. n. 17.* ubi: Ordinarii appellatione tam circa consensum ab ipso præstandum, quam circa alia ab eo authorizanda (in hac materia nempe fundationis dictorum conventuum) non venit Capitulum sede vacante ex iis, quæ ceteris relatis habentur apud Donat *tract. 1. de monaster. edificand. q. 18.* Barbof. *in sum. apostol. decis. collectan. 503. n. 15.* & juxta Rotam in *Barchinon. conventus 20. Novemb. 1637. coram Panzirola.*

2. Resp. Ad primum secundò, Licentiam edificandi vel dotandi ecclesiam sæcularem (quæ de cetero quoque edificari nequit sine licentia superioris. *Castropal. tract. 13. d. 2. p. 2. n. 8.*) concedere posse Capitulum, tenent cum communi AA. citandi pro respons. seq.

3. Resp. ad secundum. Potest quoque Capitulum sede vacante, ejusve Vicarius dare licentiam construendi, vel dotandi talem ecclesiam ex eo fine, ut construenti vel dotanti in ea acquiratur jus patronatus, sive potest illis reservare patronatum, seu reservationem illius autorizare consensu suo. *Castrop. loc. cit. n. 9. Garc. de benef. p. 5. c. 9. n. 79. Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 39. q. 1. Barbof. juris eccles. l. 1. c. 32. n. 88. Ventrigl. tom. 2. annor. 15. s. 1. n. 61. Dian. loc. cit. citans insuper Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 5. q. 2. n. 5. Vivian. in pr. juris p. 1. l. 2. c. 1. n. 12. Lambert. de jure p. 1. p. 2. c. 9. & ego fori benef. p. 2. q. 37. n. 3.* Cum enim hic consensus sit actus jurisdictionis

(intellige ordinariæ) poterit hunc ipsum præstare; qui jurisdictionem Episcopalem, vel quasi episcopalem habet. *Castrop. loc. cit. citans Lambert. ubi ante 4. 8. Barbof. de potest. Episc. p. 3. allegat. 70. n. 23.* sed talem potestatem episcopalem habet capitulum sede vacante. ergò. Sequiturque hoc ipsum ex responsione præcedente; qui enim dare potest licentiam edificandi ecclesiam, potest etiam præstare auctoritatem ut jus patronatus obtineatur; quia ædificationem ecclesiæ subsequitur patronatus (intellige regulariter loquendo) *Castrop. cit. n. 9. Garc. loc. cit. n. 71.* Et sic hoc ipso, quòd Episcopus consenserit in fundationem, vel ædificationem ecclesiæ, etiam consensisse videtur in jus patronatus inde querendum fundatori, etiam si is illud expressè sibi non reservasset; cum postro illo consensu Episcopi in ædificationem aut dotationem jam jus ipsum concedat ædificanti jus patronatus, uti resolvisse Rotam refert *Garc. loc. cit.* quòd cum regulariter non soleant ecclesiæ edificari sine acquisitione juris patronatus, & sic potestas dandi licentiam construendi Ecclesiæ trahit secum tanquam aliquid consecutivum, potestatem consentiendi acquisitioni juris patronatus. Porro qualiter hic consensus præstari possit à Capitulo juris patronatus acquirendo ex ædificatione, & dotatione, vide apud me. *loc. cit. q. 36. n. 2.*

Questio 518. Num igitur simpliciter loquendo Capitulum sede vacante erigere possit beneficium ecclesiasticum, seu præstare auctoritatem huic erectioni?

Resp. quòd id possit Capitulum sede vacante, videtur sequi ex jam dictis *quest. præced.* sicut enim fundare ecclesiam assignata ei dote, ex qua alatur Rector illius ob celebrationem in ea divinorum, est fundare beneficium; ita superior ecclesiasticus concessa ad hoc sibi auctoritate admittens eadem veluti præbita materialia hunc in finem, dando ad hoc licentiam, & approbando, seu non admittendo conditionem reservationis patronatus adjunctam, dicitur erigere beneficium seu esse jam causa efficiens ipsius beneficii ecclesiastici & ipsius juris patronatus. Jam verò Capitulum sede vacante, ut dictum, auctoritatem habet dandi dictam licentiam, admittendi que hæc à fundatore oblata hunc in finem sub ea conditione: ergò & erigendi beneficium. Et sic sentire videntur AA. præcitati *Castrop. Garc. & c.* dum volunt eundem præstare posse consensum acquisitioni juris patronatus ex fundatione, & dotatione, qui ædificandæ ecclesiæ, vel beneficio fundando auctoritatem & consensum præbere potest, & vice versâ. Idque clarè

clare satis exprimunt, dum inquit, Vicarium generalem Episcopi consensum, & auctoritatem edificandæ ecclesiæ, vel beneficio fundando (nota hæc ultima verba) præstare posse, & mox subiungunt, posse etiam hanc facultatem, nempe edificandi ecclesiam, vel fundandi beneficium concedere Capitulum sede vacante.

2. Nihilominus contrarium sequi videtur ex doctrina Lotterii, quam tradit l. 1. q. 5. à n. 12. ubi postquam præmisisset, beneficia minora, quantumcumque de cætero curata erigi, & institui posse auctoritate episcopali, seu ab Episcopo, item ab habente jurisdictionem quasi episcopalem (qualis hic intelligitur, quam habent Prælari quidam Episcopo inferiores extra Collegium suum diffusam per totum aliquod territorium certis limitibus finitum, ita ut ea vigeat in parochianos ad exemplum jurisdictionis Episcopi) hujus ultimi rationem addit, quod dedicatio illa temporalium pro beneficio ecclesiastico non pertineat ad Ordinem episcopalem, sed ad quasi Ordinem; cum sufficiat dedicatio vel etiam consecratio verbalis, quæ magis ad dignitatem, quam Ordinem spectat. Per quæ jam Capitulum sede vacante (tametsi non tantum jurisdictionem quasi episcopalem cum territorio eodem; sed ipsam episcopalem habet cum eodem territorio proprio, quod est diæcesis) ab erectione beneficiorum excludi videtur; cum, quæ ad Ordinem, vel etiam quasi Ordinem & dignitatem episcopalem spectant, non transeant in Capitulum sede vacante. Quinimò subiungit Lotter. à num. 52. hoc jus dedicandi, & consequenter erigendi potestatem dictis Prælatibus inferioribus non competere, ubi solenniter benedicti, pontificalibusque ornamentis, puta, mitrâ, baculo insigniti non fuerint; eò quod per horum insignium pontificalium concessionem hæc facultas dedicandi temporalia pro beneficio implicitam habens benedictione transfundi videatur, & iis desinentibus, non tantum Ordo, sed etiam Dignitas, & majestas illa pontificia, cui hæc facultas attribuitur, desideratur. Unde jam etiam iterum potestas illa erigendi beneficia adimitur Capitulo, utpote in quo talis consecratio, & benedictio locum non habet. Sed neque ejus Vicario concedenda videatur, etsi is esset Episcopus consecratus; cum is plus potestatis in hoc non habeat quam Capitulum habet, aut in eum transfundere potuit, quam proinde non auget character illius Episcopalis.

3. Hanc tamen Lotterii doctrinam non parum infirmare videtur, quod Episcopus confirmatus, non tamen consecratus possit erigere beneficia, adeoque ista erectio non respiciat necessariò in erigente consecrationem, aut benedictionem aliquam; etsi forte respiciat de cætero dignitatem episcopalem, qualem adhuc censetur habere Episcopus non consecratus.

**

Quæstio 519. Vtrum Capitulum sede vacante donare possit alicui juspatronatus in beneficio; vel etiam donationem jurispatronatus factam ab alio confirmare, aut ei assensum præbere possit?

1. Resp. ad primum primò: Capitulum juspatronatus, quod ei competeat jure proprio in beneficio donare potest tam sede plenâ quam vacante alteri ecclesiæ, locòve pto seu religioso, aut Clerico nomine ecclesiæ, vel dignitatis quam obtinet, prout idem potest quilibet patronus laicus, etiam non requisito consensu Ordinarii. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 4. num. 17. cum communi, juxta c. illud. de jurep. & v. filaius. tit. eod. in 6. vide meipsum in Foro benef. p. 2. q. 62. n. 1. An vero donare possit illud alteri laico sine consensu Superioris, v. g. Metropolitanæ, aut Papæ, meritò dubitatur; cum ea esset species quadam alienationis juris alicujus ecclesiastici in manus laicas, quæ sine consensu Superioris ecclesiastici fieri nequit; & in specie juspatronatus à patrono donari nequit laico, aut etiam Clerico tanquam personæ privatæ sine consensu Episcopi. Corrad. in prax. benef. l. 4. c. 5. n. 8. Pith. ad tit. de jurep. n. 61. Azor. p. 2. l. 6. c. 20. q. 5. cum communi. Adeoque Capitulum sede vacante sibi quò ad hanc donationem præstare non potest auctoritatem, sicut nec Episcopus, dum viveret, donatio juspatronatus, quòd quæ Episcopus habebat, laico, sed eget ad hoc auctoritate Superioris.

2. Resp. ad primum secundò: donare non potest juspatronatus in beneficio, quòd aliàs non erat subiectum jurispatronatus. Proceditque idipsum non solum in beneficio spectante ad alterius collationem ut patet; quia vel sic præjudicaret juri illius Collatoris liberi: verum etiam spectante ad suam collationem; quia absolute loquendo non potest beneficium liberum subicere huic servituti. Unde licet jus suum conferendi, quòd habebat in illo beneficio, concedere & donare possit alteri, non sequitur inde, posse & alteri in eò donare juspatronatus reservando sibi institutionem in illo. Manifesta hæc sunt ex eo, quòd ne quidem Episcopus hac ratione concedere possit juspatronatus, & subicere beneficium liberum huic servituti. Lotter. de re benef. l. 2. q. 2. n. 18. Corrad. loc. cit. num. 24. Barbof. Castropal. Garc. Lambert. & c. quos citavi Fori benef. p. 2. q. 46. juxta c. 2. de reb. eccles. non alien. & Trident. c. 9. sess. 2. & S. Congregat. declarat. super eod. loc. quam ibi recitavi.

3. Resp. ad secundum: non posse Capitulum sede vacante præstare consensum & auctoritatem suam donationi jurispatronatus factæ ab altero (intellige alicui laico) tenent Barbof. juris eccles. l. 1. c. 32. n. 111. & tom. 3. de potest. Episc. allegat. 71. n. 24. cum Gratian. discept. for. c. 303. n. 10. & seq. Quòd si tamen de facto id faceret, existimant iidem apud Dian. p. 8. tract. 4. resol. 54. ex Seraph. decis. 884. num. 2. præbiturum per hoc titulum coloratum ad præscribendum. Verum dum hi AA. nullam hujus asserti sui rationem adjiciant, non video, cur Capitulum sede vacante id non possit; cum præbere consensum suum ad hoc possit Episcopus, spectetque idipsum ad jurisdictionem ejus ordinariam, neque sit inter ea, quæ in jure excipiuntur & vetantur fieri à Capitulo, etsi de cætero spectent ad jurisdictionem Episcopi.

R 4

Quæstio